

Ірена Водзяновска

ДВІ ХВИЛІ ЛІКВІДАЦІЇ ВАСИЛІАНСЬКИХ МОНАСТІРІВ В РОСІЙСЬКІЙ ІМПЕРІЇ НА ПРИКЛАДІ ПРАВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ

Висвітлюються основні заходи російського уряду щодо василіанських монастирів після другого і третього поділу Речі Посполитої. Вказано на головні аспекти царської політики, яка поступово і насильно ліквідувала василіанські чернечі осідки. Встановлено кількість і послідовність касат цих монастирів на українських землях.

Ключові слова: Греко-католицька церква, генеральні візитації, монастирі, василіани, касати.

Історія василіанського ордену привертала увагу дослідників упродовж двох століть. Із середини ХІХ ст. започатковано краєзнавчі дослідження, предметом яких стають окремі визначні василіанські осередки. Члени Подільського і Волинського єпархіальних історико-статистичних комітетів, які досліджували історію окремих єпархій і православних пам'яток на цій території, так і загальний розвиток церкви, не могли не звернути увагу на діяльність василіан який відіграв неабияку роль хоча б розвитку освіти. Постало чимало праць, друкованих переважно в «неофіційній частині» Київських, Волинських чи Подільських єпархіальних відомостях, присвячених як окремим монастирям, так і загальній історії появи на цих землях монастирського життя (М. Коялович¹, М. Петров², Є. Сіцінський³, М. Теодорович⁴).

Наприкінці 19 – початку 20 ст. зі сторони польських вчених започаткував розробку історії василіанських монастирів М. Гіжицький⁵. З'ясовували роль і діяльність василіан також на сторінках «Записок ЧСВВ», навколо якого згуртувалися дослідники Чину — отці-василіани (М. Ваврик⁶, М. Войнар⁷, І. Патрило⁸). В сучасній українській і польській історіографіях цю тематику розробляють упродовж останніх років, зокрема С. Горін⁹, В. Лось¹⁰, М. Підлипчак-Маєрович¹¹, М. Радван¹², Б. Хіхлач¹³.

Однак цей широкий спектр дослідників і опублікованих матеріалів не дає відповіді на кілька питань, зокрема, скільки загалом василіанських монастирів ввійшло до Російської імперії після приєднання Правобережжя та чи їх ліквідація була спланованою акцією.

Напередодні поділів Речі Посполитої існувало 246 василіанських осередків. З цього числа на території Правобережної України в 1793-1795 роках

було 41 чоловічий і 7 жіночих обителів [підраховано за: 3; 5; 12]. Від 1795 року, після виходу указу Катерини II про ліквідацію всіх монастирів, які не займаються освітньою або благодійною діяльністю, розпочинаються перші касати монастирів. В рамках цієї політики протягом 1795-1798 років були закриті 11 чоловічих (Білилівка, Городок, Головчинці, Гранів, Загайці, Кам'янець-Подільський, Коржовці, Остріг, Сатанів, Шаргород, Четвертня) і 4 жіночих монастирі (Вінниця, Корець, Рожок, Ясногород)¹⁴.

Як відбувалися касати, ілюструють описані події в Загайцях. Восени 1794р. прибув протопоп «z okręgu jampolskiego do Zahajec i, wezwawszy superyora, wtedy ex-prowincyała, t.j. o. Bazylego Rogowskiego, i zakonników, naglił ich i zniewalał na dyzunię; gdy oni się na to nie zgodzili, wypędził ich z klasztoru (t.j. Superyora i 8 zakonników), zdawszy jego rządy demerytowi tam jednemu, niedawno przysłanemu do Zahajec na pokutę, który zgodził się przyjąć rajujące wyznanie z drugim jeszcze Bazyljaninem»¹⁵. Але з російської сторони маємо інформацію, що монахів, які не покинули обителі, було більше. Звичайно, дехто вирішив залишитися в монастирі формально або змінюючи віросповідання, подібно як в той же час у переведеному в православ'я Головчинському (двоє залишилися в унії, а троє перейшли до православної церкви) чи Сатанівському монастирях. Інакше було в Гранові, де всі василіани покинули обитель¹⁶. Загалом не відстежено опору ченців при насильному переведенні їх монастирів у православну юрисдикцію. Тільки корецькі монахині затарасовалися в будинкові і на протязі кількох днів боронили до нього доступ¹⁷.

Під час першої хвилі монахи залишали монастирі і переходили до інших василіанських осідків. Однак пізніше, вже в 20-30 роках XIX століття тих, хто не хотів змінити конфесії – так званих «упорных» – переводили в монастирі-«тюрми», як василіанські, так і православні.

З документу, висланого протоархімандритом Афанасієм Фальковським до Святого Престолу в 1801 році, виникає, що існувало на той час 23 чоловічі монастирі. Понадто було відібрано православними 13 монастирських храмів і тільки 10 осередків залишились практично без більших втрат: Бар, Загорів, Канів, Лисянка, Мильці, Овруч, Почаїв, Тригори, Тумин і Умань¹⁸. Можна ж, однак, полемізувати з цими цифрами. А. Фальковський у своєму рапорті пише лише про 10 зліквідованих василіанських обителів. Що дає нам у сукупності тільки 33 монастирі на Правобережжі. З протоколів же візитаційних описів василіанських монастирів за 1799-1820 роки¹⁹ і праць дослідників виснавуємо, що існувало ще 8 чоловічих і 7 жіночих, загалом – 48 монастирів. Із візитаційних матеріалів знаходимо інформацію, що в 1795-1797 роках було освячено православними 17 храмів при діючих

монастирях (Білосток, Дубно (чоловічий і жіночий), Городище, Гоща, Колодежна, Кременець, Любар, Луцьк, Маліївці, Мильча, Низкиничі, Піддубці, Полонне (жіночий), Пугіни, Страклів, Зимне), а в наступних роках ще два – в Дермані і Умані. Слід зазначити, однак, що царські укази стосувались лиш парафіяльних церков. Одже можемо зауважити певну надактивність православних «місіонерів» на Правобережжі. В наступних роках в результаті скарг населення заборонено взагалі «приєднувати» до православ'я церкви без прихожан.

Як цей процес відбувався, можуть проілюструвати, наприклад, події в Зимнівській обителі. Монастирська церква, збудована ще в XVI віці, 10 червня 1796 «przez przewielebnego JX. Malowańskiego protojereja w assystencyi innych kapłanów panującego wyznania, przy pomocy wojskowej z rożku Abszarońskiego dodanej, przemocnie od zakonników odebrana jest, i parochia odjęta, a w dozór o pół mile mieszkającemu parochowi Falemickiemu wruczona»²⁰. Більш ніж 700 парафіян молились в каплиці Святої Трійці, яка знаходилась за стінами монастиря. Наступного року вона також була освячена на православному. Як і в більшості василіанських осередків, в Зимнівському відправляли літургію в трапезній. В Білостоці, Гощі, Дубні, Низкиничях, Піддубцях монастирські столові, як найбільші приміщення, використовувались для богослужінь. В пугінському, маліївському та луцькому монастирях ченці відправляли службу для місцевого населення в кількох сполучених між собою келіях²¹.

Після 1800 року, щоправда з обмеженнями, але допускалось будівництво уніатських каплиць, так в Мильчі і Любарі побудували дерев'яні сакральні споруди. В жодній з цих місцевостей парафіяни не перейшли на православ'я. Також василіанки з Полонного, будуючи в 1811-1813 роках новий монастирський будинок, звели і церкву взамін освяченої православному.

Понад половина василіанських храмів, забраних православними, пустувала. Наприклад, в Піддубцях, як писав у своїх мемуарах Йосип Семашко, ініціатор і головний активіст на користь “возз'єднання” церков, святиня вже починала валитися, тому що населення не прийняло православної віри і до церкви не ходило. Тож будинок не використовувався і стояв занедбаний²². Рідко відбувалися богослужіння і в Любарі, де монастирська церква була сьомою православною в цьому місті.

Властиво, в кожному з цих монастирів, незважаючи на відсутність храмів, ченці не залишили без душпастирської опіки своїх парафіян. Місцеве населення продовжувало отримувати треби у василіан, хоча й вважалося православним. Наприклад, в Страклові через п'ять років після

відібрання церкви візитатор занотував 132 парафіян, ченці відправляли богослужіння для мешканців Страклова, Гурників та Мирокощів. Причину ліквідації цього монастиря М.Ґіжицькі бачить власне в активній пастирській роботі, що було «*roszczywane za przestęstwo kryminalne zakonnikom*»²³. Такого самого аргументу вжито і при відібранні у василіан монастиря в с. Маліївцях²⁴.

Безперервна активна діяльність ченців спричинила невдоволення православного духовенства. Неодноразово піднімалося питання про ліквідацію різних монастирів. В 1804-1805 роках Сенат і Духовна Колегія приступили до розробки систематичної ліквідації василіанських монастирів, починаючи від зібрання докладної інформації про кількість ченців, рухомого і нерухомого майна. На цій базі підготували касаційний проект, де звернено увагу окрім освітньої діяльності на чисельність монахів в обителях. В цей час на Правобережній Україні існувало 28 чоловічих монастирів і 3 жіночих²⁵. Всі монастирі поділили на 3 категорії. До першої віднесено осередки, які, на думку Духовної Колегії, повинні існувати й далі, як Почаїв, Кременець, Мильці. До другої зараховано монастирі, які вели школи і в подальшому могли бути закриті (Бар, Умань, Канів, Любар, Володимир). До останньої ж, закваліфіковано всі обителі з малою кількістю ченців (Білосток, Верхи, Дорогобуж, Дубно, Гоща, Загорів, Лисянка, Луцьк, Мильча, Піддубці, Пугіни, Тригори, Тумин). Проект викликав протести як у представників уніатської церкви, так і Вільнюського Шкільного Округу, і в кінцевому результаті не був зреалізований. Тим не менш, з ініціативи Семашки влада повернулася до нього в 1827 році. Однак знову ж не дійшло до ліквідації василіанських осередків. У наступні роки додатковим вагомим аргументом в плані закриття монастирів були антиросійські настрої духовенства, особливо після Листопадового повстання. За неповними офіційними даними, до повстання був так чи інакше причетний 31 уніатський священник, причому 13 із них боролися у повстанських загонах із зброєю у руках²⁶.

Другу хвилю ліквідації монастирів розпочали драматичні події в двох осередках – Почаєві та Овручю. В Почаївській обителі, після візиту там партизанського загону Й. Двірницького, монахів звинувачували в тому, що вони постачали повстанцям гроші, коней та харчі. Ченців Овруцького василіанського монастиря оскаржили і в тому, що палкими антиурядовими проповідями допомогли керманичу місцевої повсталого шляхти В.Головинському інспірувати заворушення в Овруцькому повіті. Протягом 1831-1834 років закрито 16 монастирів (Білосток, Верхи, Дорогобуж, Дубно, Дубно-Підборці (жіночий), Гоща, Канів, Лисянка, Луцьк, Мильча, Овруч,

Піддубці, Почаїв, Пугіни, Тумин, Умань), при нагоді зліквідовано і осередки, які не тільки були причетні, принаймі в розумінні російських урядників, до повстання, але й нейтральні, як Дорогобуж. Василіанів усунено з огляду на те, що «для духовенства сего обряда не нужен, а по отдаленности своей и малому числу монашествующих и к управленію неудобен»²⁷.

Загалом з числа 41 чоловічих і 7 жіночих монастирів на Правобережній Україні, які увійшли до складу Російської імперії, на першій хвилі ліквідацій згідно указу Катерини II в 1795-1798 роках закрито 15 осередків. На другій – 1831-1834 роки – 16. Упродовж 1798–1831 років – зникло ще 8 монастирів (Колодежна, Городище 1804; Низкиничі, Зимне 1807; Страклів, Маліївці 1810; Дерман 1822, Жидичин 1828).

Після другої хвилі скасовано ще два монастирі – чоловічий в Барі, де 5 років тому закрито останню на Поділлі василіанську школу, і жіночий у Володимирі. Після пожару монастиря сестер в 1833 році, Семашко не дозволив на його відбудувати, перевівши монахинь у 1836 році до Полонного.

Таким чином, після розпуску барського монастиря в 1837 році до моменту оголошення «возз'єднання» Греко-католицької церкви з Православною у 1839 році існувало тільки сім василіанських монастирів – Кременець, Полонне (жіночий), Мильці, Володимир-Волинський, Загорів, Любар, Тригори. З них останні чотири вже були в'язницями, а в Мильцях засновано духовну школу. В Тригорах в 1838 році перебувало 4 представники білого духовенства – Яків Ніканович, Йосиф Маковецький, Йоан Лапка, Андрій Ніканович для «исправления мыслей»²⁸.

Монастирі закривали не тільки виконуючи царські укази чи реалізуючи політику щодо Греко-католицької церкви. Перші укази Катерини і Павла відносно монастирів скеровувалися на ліквідацію невеликих осередків не зайнятих у сфері освіти. У цьому контексті важко пояснити, що в першу чергу, після створення православних єпископств – Волинського та Подільського – на їх резиденції призначено монастирі в Шаргороді і Острозі, як найбільш «корисні» – з лікарнями і школами, і, що виявилось, немало-важне, заможними. У 1777 році монастир єзуїтів в Острозі був переданий від імені КРН василіанам, які вели тут школи. У 1795 році будівлі василіанського монастиря були перейняті православними і розташовано на його території архієрейський дім, консисторію, духовну семінарію та духовні училища. Коли після пожежі в 1821 році будівлі згоріли, на резиденцію єпископа призначено ще один василіанський монастир – у Дермані.

Політика царського уряду щодо василіанських монастирів протягом понад трьох десятиліть була однозначною. Уряд мотивував свої дії тим,

що унія насаджена силою і тому була чужою для населення Правобережжя. В зв'язку з тим належало повернути цим землям властиве їм православ'я. Важливим кроком у цьому напрямку була ліквідація динамічних центрів католицького життя, до яких зараховано, безсумнівно, і василіанські монастирі. Менш ригористична політика Павла I, яка проявлялась у створенні греко-католицьких єпархій, виданні закону про вільне сповідання католицької віри, можливості будівництва каплиць, сповільненні «апостольского» запалу православних місіонерів, радше дала можливість уніатам боротися за права своєї Церкви. Однак істотних змін у поліпшенні функціонування монастирів не внесла.

Діяльність василіан через низку нормативних актів, обмежуючих їх автономію, була фактично загальмована. Разом з ліквідацією монастирів знищено керівні структури і незалежність ордену. Монастирі підпорядковані юрисдикції місцевих владик, а згодом скасовано функцію провінціалів і зліквідовано генеральний капітул. В 1810 році, щоб обмежити кількість монахів, заборонено приймати до новіціатів римо-католиків.

Вже на початку існування в імперії орден втратив більшу частину своїх внутрішніх студій з риторики, філософії, богослов'я та новіціатів, які у другій половині XVIII ст. сприяли піднесенню освітнього рівня василіанського чернецтва (Білосток, Гоща, Городище, Кам'янець-Подільський, Кременець, Луцьк, Острог, Шаргород, Загайці). Освячення православними уніатських святинь помітно вплинуло також на сповільнення душпастирської праці, проведення реколекцій і місій (Умань, Пугіни). В кінцевому результаті всі центри паломництва з чудотворними іконами Пречистої Богородиці, в тому числі з найвідомішим у Почаєві, також були приєднані до Православної церкви.

Втрачено також частину шкіл і монастирських бібліотек (Дубно, Гоща, Мильча). Фонди василіанських книгосховищ склалися із богослужбової, аскетичної, богословської, історичної та навчальної літератури, а їх чисельність сягала в окремих випадках до майже 2000 примірників (Бар – 1167, Кременець – 1285, Любар – 1386, Умань – 1797 примірників)²⁹.

Перестала функціонувати і частина освітньо-культурних осередків – у Шаргороді, Острозі, Вінниці, Кам'янці-Подільському, Сатанові з числом по 300-400 студентів у кожному. Крім того, припинила своє існування школа живопису і ремесел в Дермані і Жидичині, а діяльність парафіяльних була обмежена. Натомість майже при кожному монастирі, який офіційно не займався едукативною діяльністю, як бачимо з візитацій 1820 року, жило кілька дітей-сиріт або бідних шляхтичів, яких ченці навчали. В Тумині вчилось на той час «kilku sierot ubogich szlachty pracy w studzę, którym daie

się czytanie, pisanie, nauka chrześcijańska i arytmetyka»³⁰. А в жіночих монастирях окрім читання і писання по-польськи і російськи дівчаток навчали рукоділля. Після першої ліквідаційної хвилі тільки 18 монастирів провадили ще школи. Натомість середню освіту в веденні василіан остаточно зліквідовано в 1831-1832 роках.

Ліквідація 48 монастирів на території Правобережної України однозначно не виникає з царських указів. Перша хвиля, яка руйнує 15 не тільки «зайвих» василіанських осередків, але і таких, які абсолютно не підпадають під цю категорію – Шаргород, Кам'янець-Подільський, Остріг. Тут радше влада керувалась користю Православної Церкви, яка не мала тут жодної мережі парафій та монастирів.

Безпосередньою причиною ліквідації інших василіанських монастирів була активна діяльність серед населення (як в Страклові чи Маліївцях). Друга хвиля, яка охопила 16 монастирів і призвела до закриття шкіл, була викликана Листопадовим повстанням і загрозою в майбутньому підтримки подібних антиросійських заворушень серед чернецтва. У рамках виховання передусім лояльного духовенства була створена в 1833 році на основі василіанського монастиря в Мильцях духовна школа для 20 дітей греко-католицьких священнослужителів. Цього разу василіанський монастир став місцем виховання майбутніх священників у дусі «єдності» з православною церквою і одним з пунктів реформи Греко-католицької церкви, спрямованої на ліквідування відмінностей між уніатською та панівною церквою. Приводом реформи, якої кінцевим результатом мало бути злиття цих церков, було очищення Уніатської церкви «від латинства» і спольщення. Полягало це і на відміні католицьких свят, як Йосафата чи Божого Тіла, користуванні лише тих богослужбних книг, які були надруковані в Москві, усунення органів з церков та інше.

І останній пункт – три монастирі – в Низкиничях, Зимному і Городищі, які не були зліквідовані царською владою, але зникли в результаті приєднання їх до більших осередків у Володимирі Волинському і Гощі. Аналогічні скорочення чисельності василіанських обителів з незадовільненими фундаціями мали місце протягом 1754–1773 років згідно з директивами Апостольської Столиці. В процесі укрупнення дрібних монастирів в 1794–1795 років така ж доля чекала і Турійський монастир, також об'єднаний з Володимирським. Одже не всі скасовані монастирі на цій території були результатом дій російської адміністрації та православної церкви.

Оскільки ліквідація василіанських монастирів міститься в загальній політиці царського уряду, прагнучого відновити «істинно російський» вигляд цих земель, то спосіб виконання ж різниться відносно латинських

монастирів. Тут хоча б після закриття монастиря залишали вірянам церкву. Проте причини закриття, особливо в перший період, часто залежали не від державного регулювання та царських указів, але передусім від конкретних потреб Православної Церкви, а після 1828 року в результаті дій на шляху до кінцевого “возз’єднання” з Православною Церквою і ліквідації Греко-католицької церкви на Правобережній Україні.

1. Коялович М. Н. История базилианского ордена // Христианское Чтение. – 1864. – Т. 1. – С. 11–75, 419–464.
2. Петров Н. Очерк истории Базилианского ордена в бывшей Польше // ТКДА, 1871. – № 2. – С. 295-374; № 5. – С. 225-317; № 6. – С. 480-554; № 7. С. 118-189; 1872. – № 1. С. 3-85; № 2. – С. 161-272.
3. Сецинский Е. Материалы для истории монастырей Подольской епархии // Труды Подольского историко-статистического комитета. Вып. 5. / под ред. Н. И. Яворовского. – Каменец-Подольский, 1890/1891.
4. Теодорович Н. И. Историко-статистическое описание церквей и приходоов Вольнской епархии. – Т. 1–5. – Почаев, 1888-1903.
5. Giżycki J.M. Spis klasztorów unickich Bazylianów w województwie wołyńskim. – Kraków, 1905.
6. Ваврик М. Нарис розвитку і стану Василянського Чина XVII-XX ст. Топографічно-статистична розвідка – Рим, 1979 (Записки ЧСВВ. – Секція I. – Праці. – Т. 40).
7. Wojnar M. Basilian Scholars and Publishing Houses (XVII-XVIII) // *Analecta OSBM*, 1974. – V. 9. – С. 64-94.
8. Патрило І. Нарис історії Василян від 1743 до 1839 року // Записки ЧСВВ. – Рим, 1988. – Т. 13. – С. 183-283.
9. Горін С. Монастирі Західної Волині (друга половина XV – перша половина XVII століть). – Львів, 2007.
10. Лось В. Дубенський жіночий василянський монастир в багатоконфесійному суспільстві: конфлікти з коляторами, стосунки з уніатським та православним духовенством (XVIII-XIX) // *Studia z dziejów i tradycji metropolii kijowskiej XI-XIX wieku*. Red. A. Gil. – Lublin, 2009. – С. 137-150.
11. Pidlipczak-Majerowicz M. Bazylianie w Koronie i na Litwie. Szkoły i książki w działalności zakonu. – Warszawa, 1989.
12. Radwan M. Bazylianie w zaborze rosyjskim w latach 1795-1839 // *Nasza Przeszłość*. – Т. 93, 2000. – С. 153-225.
13. Хіхлач Б. М. ЧСВВ та УГКЦ на Поділлі (XVIII – I третина XIX ст.): загальний огляд // *Подільська старовина. Науковий збірник*. – Вип. 4. – Вінниця, 2008. – С. 139-159.
14. Ваврик М. Нарис розвитку і стану Василянського Чина XVII-XX ст. Топографічно-статистична розвідка – Рим, 1979 (Записки ЧСВВ. – Секція I. – Праці. – Т. 40).
15. Giżycki J.M. Spis klasztorów unickich Bazylianów w województwie wołyńskim. – Kraków, 1905.
16. Сецинский Е. Материалы для истории монастырей Подольской епархии // Труды Подольского историко-статистического комитета. Вып. 5. / под ред. Н. И. Яворовского. – Каменец-Подольский, 1890/1891.

17. Giżycki J.M. Spis klasztorów unickich Bazylianów w województwie wołyńskim. – Kraków, 1905. С. 70
18. Ваврик М. Нарис розвитку і стану Василянського Чина XVII-XX ст. Топографічно-статистична розвідка – Рим, 1979 (Записки ЧСВВ. – Секція I. – Праці. – Т. 40). С. 55-58; Radwan M. Bazylianie w zaborze rosyjskim w latach 1795-1839 // Nasza Przeszłość. – Т. 93, 2000. – С. 164-169.
19. Центральний державний історичний архів України у м. Київ (далі: ЦДІАК України). – Ф. 2227. – Оп. 1. – Спр. 508.; Российский Государственный Исторический Архив (далі: РГИА). – Ф. 797. – Оп. 6. – Спр. 23104.
20. Теодорович Н. И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. – Т. 1–5. – Почаев, 1888-1903. Арк 391 зв.
21. Центральний державний історичний архів України у м. Київ (далі: ЦДІАК України). – Ф. 2227. – Оп. 1. – Спр. 508.; Российский Государственный Исторический Архив (далі: РГИА). – Ф. 797. – Оп. 6. – Спр. 23104.
22. Семашко Й. Записки Іосифа митрополита Литовского. – Т. 3. – Санкт-Петербург, 1883. С. 11.
23. Giżycki J.M. Spis klasztorów unickich Bazylianów w województwie wołyńskim. – Kraków, 1905.
24. Хітлач Б. М. ЧСВВ та УГКЦ на Поділлі (XVIII – I третина XIX ст.): загальний огляд // Подільська старовина. Науковий збірник. – Вип. 4. – Вінниця, 2008. – С. 105.
25. Radwan M. Bazylianie w zaborze rosyjskim w latach 1795-1839 // Nasza Przeszłość. – Т. 93, 2000. – С. 157-159.
26. Ваврик М. Нарис розвитку і стану Василянського Чина XVII-XX ст. Топографічно-статистична розвідка – Рим, 1979 (Записки ЧСВВ. – Секція I. – Праці. – Т. 40).
27. РГИА. – Ф. 821. – Оп. 11. – 1833 рік. – Спр. 9. Арк 42.
28. Теодорович Н. И. Историко-статистическое описание церквей и приходов Волынской епархии. – Т. 1–5. – Почаев, 1888-1903. Арк 391 зв.
29. Центральний державний історичний архів України у м. Київ (далі: ЦДІАК України). – Ф. 2227. – Оп. 1. – Спр. 508.
30. Там само.

SUMMARY

Irena Vodzanovska

TWO WAVES OF DISSOLUTION OF THE BASILIAN MONASTERIES IN THE RUSSIAN EMPIRE ON THE EXAMPLE OF RIGHT-BANK UKRAINE

The article shows the main events of the Russian government regarding Basilian monasteries after the second and third division partition of Polish. Displaying the main aspects of the imperial policy which gradually and forcibly liquidation the Basilian monasteries. Shown the number and sequence of dissolution of these monasteries in Ukrainian lands.

Keywords: Greek Catholic Church, general visitations, Basilian monasteries, dissolution.